N. 258. 1837

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws-COURANT. Wetenschappelijk Blad.

Dingsdag. 31 October.

Frankrijk.

Paris, den 27sten October.

Eindelijk heeft het gouvernement officiele berigten omtrent de inneming van Constantine medegedeeld. Een buitengewoon Nommer van den *Moniteur* gisteren avond verschenen, behelst een aantal documenten aangaande het gebeurde voor en in de stad. Het eerste dezer stukken is een brief van den luitenant-generaal *Vallée* aan den minister van oorlog, den 13den uit Constantine geschreven. Daarin leest men, na de vermelding van de komst voor Constantine en het bezetten der hoogten van Sata Manourah en Coudiat-Atij, op den 6den, het volgende: » De hertog *van Nemours* werd met het bevel over het beleg belast; de generaal *Brezel* met de beide eerste brigaden, met den aanval van de eerstgezegde hoogte, en de generaal *Rulhière* met de beide andere brigaden, van de laatstgenoemde hoogte. Ik verkende, van den luitenant-generaal *Fleury* vergezeld, de plaatsen op beide hoogten voor de stelling der batterijen geschikt, en men begon aan den arbeid. Nauwelijks echter had het leger zich op de plaats gevestigd, of hetzelve werd door verschrikkelijke regenbuijen en stormen overvallen. Dit weder duurde nagenoeg tot op den 10den toe voort. Hetzelve had de bivouacs in moddering slijk veranderd, waarin de paarden tot aan den buik zonken en de soldaten geen de minste rust konden genieten. Evenwel sleepte de artillerie, na verwonderlijke pogingen, en in, om drie batterijen te Sata-Mansourah en eene op Coudiat-Atij op te stellen. Het vuur op de stad is den 9den begonnen en heeft een deel van den muur vernield. De verdedigingsmiddelen van den vijand waren toen deels vernield; de bresbatterij kon op den 11den van op 40 ellen van de plaats, op het front van Coudiat-Atij, openen. De breuk was des avonds gemaakt, maar nog niet bruikbaar. In den nacht werden de stukken tot op 15o ellen nadebij gebragt. De vijand heeft ons overal eenen krachtigen tegenstand geboden; zijne batterijen hebben zoolang zij konden en met verbitterung gevuurd.

» Linden, op de wallen of in de belendende huizen geplaatst, onderhielden onder het bereik van het schot, een onophoudelijk vuur. Te gelijkertijd hadden en dagelijksche aanvallen plaats tegen de beide stellingen van Sata-Mansourah en Coudiat-Atij.

» De opeisching aangisteren door den gouverneur-generaal aan de stad gedaan, had tot geen voldoend antwoord van *Achmed* geleid; hij vroeg, alvorens in verdere onderhandelingen te treden, dat wij onzen arbied staakten. De storm heeft dezen morgen met eene zeldsame dapperheid plaats gehad, en de vijand is achtervolgelijk uit alle stadswijken verjaagd, waarin hij zich vrij lang met eene buitengewone hardnekkigheid verdadigd heeft. Wij hebben talrijke verliezen te betreuren. In mijne eerstvolgende depeche zal ik het juist getal der dooden en gekwetsten opgeven, met de naamlijst der officieren die in een van beide gezegde gevallen verkeerden. De bataillons-chef *de Sérigny*, van het tweede regiment ligte troepen, is op de breuk gebleven, alsmede de kapitein der genie *Petit*. Onder het getal gekwetsten komen voor, de generaal *Perregaux*; de kolonels *Combes* (sedert overleden) en *Lamoricière*; de bataillons-chef *Dumas*, aide-de-camp van den koning; *Vieux*, van de genie; de kapitein *Richepanse*. Gelukkig zijn vele hunner kwetsuren van gering belang.

» Een deel van de aanzienlijken en de autoriteiten van de stad zijn er gebleven. Ik heb eene proclamatie aan hen uitgevaardigd waarin zij vermaand worden om zich rustig te houden, en heb de leveranties van levensmiddelen voor het leger van hen verlangd. *Achmed* is afgetrokken; men zegt dat hij naar den kant van de woestijn trekt, waar hij aanverwanten heeft. Zijn kalif heeft hem verlaten en gevraagd om in de stad terug te komen." De generaal sluit zijn slotte, dat hij binnen kort de in Constantine veroverde vlaggen zal overzenden.

De verders officiele stukken bestaan in een uittreksel uit een rapport van den 16den October aan den oorlogs-minister, benevens brieven van en aan *Achmed*-bey, en eene proclamatie aan de ingezetenen van Constantine. Daaruit blijkt dat de generaal *Damremont* den 11den een parlementair naar de stad gezonden heeft om haar op te eischen, welke poging vruchteloos was, doch aanleiding tot de bovenvermelde briefwisseling gaf. Na den storm, waarvan de generaal belooft nader het verslag te doen, even als van de belegerings-operatien, had de generaal *Vallée* met den hertog *van Nemours* zich in het paleis van den Bey gevestigd en had men zich beijverd de orde in de stad te herstellen. De generaal *Rulhière* was tot kommandant der stad benoemd. De Moskeën waren door de Fransche geëerbiedigd en reeds des anderen daags hadden de Muzelmannen zich derwaarts begeven. Men had in de stad eene vrij groote hoeveelheid granen gevonden, maar miste nog slagtvee voor de troepen; de generaal had eene markt aan de poort Bad-el-Oued opengesteld. (Hier wordt dit rapport afgebroken door overwegingen over het beijlick van Constantine, welke de *Moniteur* niet vermeldt.) Verder zegt de generaal *Vallée*, dat het verlies der fransche troepen zoude bedragen hebben 97 dooden en 494 gekwetsten, daaronder waren 15 gesneuvelde officieren en 38 gekwetste. In de stad hield men zich bezig met de inwoners te ontwapenen, met de bres te herstellen, met levensmiddelen te verzamelen, enz. Van *Achmed*-Bey had men niets naders vernomen. — Eindelijk behelst de *Moniteur* een brief aan den minister van oorlog, het verzoek van den generaal *Vallée* houdende, dat het lijk van den generaal *Damremont* in het hotel der Invaliden mogt bijgezet worden, waartoe de koning reeds een besluit genomen heeft.

In een artikel van het *Journal des Débats*, na de mededeeling der boven aangehaalde officiele stukken, doet dit blad uitkomen, hoe hagchelijk, in weerwil van alle voorzorgen, het ook deze maal weder met de expeditie heeft gestaan, die ongetwijfeld, door het noodlottige klimaat en andere bijkomende omstandigheden, zonder den moed en de inspanning der soldaten en het gelukkige herstel van het weder op den 10den, waarschijnlijk even ongelukkig als de vorige zoude uitgevallen zijn. — Het heeft voorts de opmerking getrokken, dat de *Moniteur* de aanmerkingen van den generaal *Vallée* heeft weggelaten, en denkt men nu voor 't naast, dat deze aanmerkingen met de tegenwoordige meening van het gouvernement in strijd waren.

— Het *Charte* spreekt van een brief des generaals *Vallée*, waarin deze over de betoonde dapperheid van den hertog *van Nemours* zoude uitwijden.

— De koning heeft last gegeven tot het vervaardigen van twee schilderijen, het een voorstellende de bemagtiging van Constantine het andere, het oogenblik van den dood des generaals *Damremont*.

— Gisteren is in de kerk Notre Dame een *te Deum* gezongen, waarbij de aartsbisschop van Parijs de dienst waarnam, en de voornaamste autoriteiten der hoofdstad tegenwoordig waren.

— Naar men heden vernomen heeft de minister van oorlogbevel gezonden om zich op Toulon te rigten. Men zegt dat deselve bestemd zijn om welligt ter vervanging van de koppen die aan de cholera lijden, naar Bona en Algiers te worden overgevoerd.

— Men spreekt van nog meerdere veranderingen onder het personeel der prefecten, en dat wel ten gale van de verkiezingen.

— Graaf Pozzo di Borgo, de heer *Barante*, wordt in den loop der maand December alhier terugverwacht.

— Omtrent Spanje heeft men de volgende telegraphische depeche:

» Bordeaux 27 October.

» Van Kanata del Rey heeft *Espartero* over Espija zijne beweging op Ontaria voortgezet, waar hij den 15den was, na zich meester te hebben gemaakt van eene groote hoeveelheid door *Maroto* achtergelatene granen, die met overhaasting op Quintana de la Orden terugtrok."

De berigten uit Madrid gaan tot den 18den. Het rapport van

Espartero over het gevecht van Huerta was daar de Madridsche Courant bekend gemaakt; in weerwil van den gezwollen toon door den generaal aangenomen, bleek het echter, dat dit gevecht niet veel meer dan eene schermutseling is geweest.

Het gros van het karlistisch leger Huerta del Rey verlaten hebbende, denkt men, dat hetzelve zich weder in het gebergte van Burgos, waar het veilig is, zal verschansen. Te Saragossa liep den 21sten het gerucht, dat don *Carlos* den Ebro overgetrokken was; doch welligt is dit slecht een gevolg van het berigt, een paar dagen geleden door den kapitein-generaal van Arragon gegeven, dat een tiental bataillons zich op den oever van die rivier had vertoond.

In een brief uit Burgos van den 17den, waarin over het gevecht van Huerta wordt gesproken, wordt tevens ten proeve van den geest der landbewoners bijgebragt, dat men een aantal bergbewoners-kanne dorpen had zien verlaten, en zich achter rotsen en bosschen zien verschuilen, om op de constitutionele troepen te vuren.

Uit Baijonne wordt van den 25sten gemeld, dat eene expeditie van 12000 man zich van het door de karlisten bezette Guetaria had meester gemaakt.

— Ter beurze van heden hield de koers der binnenlandsche fondsen zich wel staande. De notering was heden (27 *October*) 5 pCt. 109,70; 3 pCt. 81,65; Nap. renten 99,30; Sp. Ardoin 20⅜; Rom. L. 102⅛.

Van den 28sten.

De *Moniteur* behelst heden nog niet het nader rapport van den generaal *Vallée* over de belegering-operatien, den storm en de naamlijst der gebleevenen voor Constantine, welk een en ander met zooveel belangstelling wordt te gemoet gezien. Naar het schijnt is er sedert de laatste berigten geen vaartuig uit Bona te Toulon aangekomen. Men beklaagt zich over de wijze waarop de dienst tusschen de beide steden plaats heeft, doch meent men overigens ook, dat de generaal *Vallee*, door de moeijelijkheid der nieuwe betrekking, waarin hij zich onverwacht ziet verplaatst, de bedoelde rapporten nog niet heeft kunnen opmaken.

De bezetting van Constantine blijft steeds het onderwerp waarover de bladen veel uitwijden en waarvoor zij zich meest alle verklaren, zoo slechts de afgevaardigden de roodige gelden willen toestaan.

Sedert gisteren heeft men weder ongunstige berigten over ons leger in Constantine verspreid. Men zeide, dat *Achmed*-bey op zijne beurt de stad dreigde aan te vallen en onze troepen in dezelve op te sluiten. Dit gerucht komt echter niet waarschijnlijk voor.

Volgens een ander gerucht zouden de moeder en de vrouwen van *Achmet*-bey te Constantine in onze handen zijn gevallen en men dezelve als gijzelaars willen houden.

— De schilder *Horace Veenet* is gisteren naar Constantine vertrokken, om de beide door den koning bestelde stukken op de plaats te ontwerpen.

— De vorst en de vorstin der Belgen keeren den 2den aanstaande van hier naar Brussel terug.

— De russische gesant, graaf *Pahlen*, heeft gisteren depeches uit Petersburg ontvangen. Men zegt dat hij zich in Januarij aanstaande met verlof naar Petersburg zal begeven. Dien ten gevolge zouden de wederzijdsche gesanten tijdelijk van hunne posten zijn.

— De heden uit Madrid ontvangene tijdingen gaan tot den 31sten. Zij bevestigen dat de keuzen in de hoofdstad niet alleen gevallen zijn op heden van de zoogenaamde partij der beweging, maar zelfs op dezulken die onder deze partij de overdrevenste gevoelens aankleven. Het ministerie hield zich thans bezig, eensdeels met de maatregelen tot de ontbinding van de tegenwoordige kamer, anderdeels met het opmaken van de lijst der senateurs, die aan de goedkeuring der koningin moet worden onderworpen. Bij een besluit van den 18den was de heer *Burdaja* tot president van den raad van ministers benoemd; hij zou zich in de eerste plaats er op toeleggen, om het personeel van zijn departement te zuiveren. Bij een andere ordonnantie is een uitstel van drie maanden aan elk Spanjaard verleend, om zijn eed aan de nieuwe constitutie af te leggen. Na dit tijdstip verliest hij zijnen regten als Spanjaard. De nieuwe kapitein-generaal van Sevilie *Alcalamar*, zou zich op zijn post begeven. De generaal *Cordova* scheen kansen te hebben, om te Pampeluna te worden benoemd.

Van de bewegingen der karlistische hoofdmagt, noch van de Spaansche grenzen heeft men heden iets naders vernomen.

— De fondsen waren heden ter beurze in 't algemeen wederom flauw. Men zocht als ter verlevendiging allerlei geruchten, gelijk als dat van den dood des konings van Pruissen te verspreiden; doch niemand hechte er geloof aan. De spaansche renten blijven steeds zonder handel op dezelfde hoogte. De notering was heden (28 *October*) 5 pCt. 109,50; 3 pCt. 80,90; Nap. rent. 99,40; Sp. Ardoin 20⅛; Pass. 4½; Rom. L. 102½.

Duitschland.

Frankfort den 26sten October.

De Pruissische Staats-Courant vermeldt, dat Z. M. de koning den vrijheer *von Arnim*, tot dusver hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij den koning der Belgen, van dezen post ontslagen en in gelijke hoedanigheid bij Z. M. den Koning der Franschen heeft benoemd.

— De stadhouder van het koningrijk Polen, vorst *Paskewits* is van zijne reis tot bijwoning der groote russische kavallerie-manoeuvres, te Warschau teruggekomen.

— Uit Kassel schrijft men, dat de door de aftreding van den heer *Hassenphlug* opengevallene post van minister, waarschijnlijk aan den geheimraad *von Rizz*, die Kassel bij de bondsvergadering vertegenwoordigt, zoude opgedragen worden.

— Uit Napels wordt van den 12den dezer geschreven:

„De nood en armoede nemen hier niet alleen bij de minder, maar ook bij de hoogere klassen, die van de vreemdelingen en reizigers leven, hand over hand toe, en toch volhardt de regering bij de eenmaal verordende afsperrings-maatregelen, ten minste aan den zeekant, daar aan de grenzen van den Kerkelijken Staat sedert eenige dagen de toegang weder vrij is.

„Z. M. de koning is heden weder in deze hoofdstad aangekomen, zonder in Sicilie geweest te zijn; dezelve heeft slechts eenige steden in Calabrie bezocht."

— In berigten uit Rome van den 14den October leest men:

„De in Augustus jl. alhier in hechtenis genomen rustverstoorders zijn tot gevangenisstraf voor een, twee, en meer jaren veroordeeld en reeds naar Civita Castellano vervoerd. De belhamels moeten er ten deele in geslaagd zijn, om zich bij hijde door de ulugt te redden. Over het geheele geval wordt hier het diepste stilzwijgen bewaard, zoodat niets regt bekend is geworden, wat het eigenlijke oogmerk der beschuldigden was.

„De cholera heeft ons nu geheel verlaten, en sedert het begin dezer week worden geene bulletins meer uitgegeven. Het getal der alhier door die ziekte weggemaaide slagtoffers is nog niet bekend gemaakt, maar kan wel 10,000 bedragen, op eene bevolking van 150,000 menschen, waarvan echter zeker omtrent 30,000 gevlugt waren."

— Van de servische grenzen schrijft men dat de naar Londen bestemde nieuwe turksche gesant *Ibrahim Sarim*-Effendi te Semlin is aangekomen, om van daar zijne reis over Weenen en Parijs voort te zetten. Op de grenzen had hij slechts 10 dagen in plaats van de vroeger gestelde 21 dagen in quarantaine moeten verblijven, hetgeen men als een gunstig teeken voor den gezondheidstoestand in Servie aanmerkte. Ook uit Zara wordt van het begin van September geschreven, dat de berigten over den gezondheidstoestand in de aangrenzende landen, gelijk als het pachalik van Scutari, turksch Croatie Bosnie, Herzegowina en Montenegro gerustellend luiden.

— Te Weenen waren den 23sten November genoteerd: 5 pCt. Met. 105¾; 4 pCt. 100; 3 pCt. 76⅞; Bankactien 1586.

Nederlanden.

Parijs den 30sten October.

Bij Zijnen Majesteits besluit van 13 October 1837, No. 81, is tot substituut van den officier bij de regtbank van eersten aanleg te Winschoten benoemd, Mr. *H. Sypkens*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 20sten October 1837, No. 88, zijn benoemd: tot plaatsvervangend vredegregter van het kanton Grave, Mr. *W. H. A. van Teutenhout*; tot griffier in het vredegeregt in het kanton Noaldwijk, *J. M. Pijnacker Hordijk*, tot vrederegter in het kanton Cortgene, Mr. *F. N. van Citters*.

Bij Z. M. zijn benoemd tot leden van het college van regenten over het burgerlijk en militair huis van verpleging te Arnhem de heeren Mr. *L. Rau*, regter in de regtbank van eersten aanleg aldaar en jhr. *W. F. A. Tulleken van Berkhout*, lid der ridderschap van de provincie Gelderland.

— Uit 's Gravenhage, schrijft men van den 29sten dezer:

„Heden morgen heeft Z. M. benevens alle de prinsen en prinsessen van het koninklijk Huis, voor het eerst sedert het overlijden der, zoo algemeen bejammerde koningin, in de kloosterkerk, onder het gehoor van den hoogeerwaarden heer Hofprediker *Duinkerken*, de openbare godsdienst bijgewoond, welke te dier gelegenheid eene zeer treffende en doelmatige lijkrede heeft uitgesproken.

» Naar men vernoemt is dezer dagen van Berlijn, in deze residentie teruggekeerd de heer *F. G. Carré*, adjunct-commies bij het departement van buitenlandsche zaken, die, bij het smartelijk overlijden van H. M. de Koningin, met de depeches, dat berigt bevattende, mede derwaarts vertrokken was.

» In den afgeloopene nacht is in deze residentie plotseling overleden de hoog edel gestrenge heer Mr. *Jacobus Douw Tets*, Raadsheer in het Hoog geregtshof. — Ook is dezer dagen in deze stad overleden, de weledele heer *C. G. Ontijd*, sinds 1797 med. doctor alhier, Ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, president der commissie voor het geneeskundig onderzoek in Zuid-Holland enz."

— Op de staats-begrooting voor den jare 1838 is voor het departement van oorlog aangevraagd eene som van *f* 11,000,000, welke som verdeeld is als volgt:

1°. Afdeeling. *Kosten van het departement f* 138,565.

2°. Afd. tractementen- bureau-kosten en fouragie-gelden voor het kommandement van het leger, van den generalen staf en van de administratie der armée *f* 505,700 als: tractementen *f* 405,500, bureau-kosten *f* 31,200, fouragie-gelden *f* 56,000, kosten voor het maken van plans en kaarten *f* 13,000.

3°. Afd. Tractementen en bursaal-kosten voor de staven der plaatsen *f* 251,400 als: tractementen der plaatselijke kommandanten *f* 38,060, idem der plaatsmajoors *f* 50,800; idem der poortiers en boomsluiters *f* 6,900; en bureau-kosten *f* 5,700.

4°. Afd. Tractementen en soldijen van de garde van den koning *memorie.*

5°. Afd. Tractementen, soldijen, equipement, werfgelden enz. van het Korps artillerie *f* 1,125,000, als: van den staf *f* 172,000; drie bataillons artillerie nationale militie *f* 261,000, een bataillon vrijwillige artillerie *memorie*; het korps rijdende artillerie *f* 250,000, twee bataillons veld artillerie *f* 299,000; een bataillon artillerie transportrein *f* 100,000; een kompagnie artillerie-werklieden *f* 16,600 en eene divisie pontoniers *f* 26,400.

6°. Afd. Tractementen, soldijen equipement werfgelden, enz. van het korps der genie *f* 373,400, als: staf van de genie *f* 169,000 en korps mineurs en sappeurs *f* 204,400.

7°. Afd. Tractementen, soldijen, equipement, werfgelden, enz. voor de infanterie *f* 4,651,135 als: eene afdeeling grenadiers *f* 225,000, twee bataillons jagers *f* 224,600; elf afdeelingen infanterie *f* 3,443,535; algemeen depôt der landmagt *memorie*; garnizoens-troepen *f* 135,400, artillerie garnizoens-kompagnie *f* 22,600.

8°. Afd. Tractementen, soldijen, equipement, werfgelden, enz. van de cavallerie *f* 1,278,000, als: drie afdeelingen kurassiers *f* 330,000; twee regimenten lichte dragonders *f* 351,000; een regiment huzaren *f* 170,000; een regiment lanciers *f* 167,000.

9°. Afd. Tractementen, soldijen en verdere kosten van het korps marechaussé *f* 224,000.

10°. Afd. Tractementen, soldijen en verdere kosten van de stoeterij te Borculo, mitsgaders voor de remonte *f* 110,000, als: stoeterij te Borculo *f* 50,000 en remonte *f* 60,000.

11°. Afd. Tractementen, soldijen toelagen en verdere kosten van de militaire akademie en van de militaire kweekschool *f* 80,000; idem militaire akademie *f* 80,000 en militaire kweekschool *memorie.*

12°. Afd. *Reiskosten en Vacatien f* 40,000.

13°. Afd. *Subsistentien f* 1,767,050,50.

14°. Afd. *Geneeskundige dienst f* 217,749,50, als: tractementen en bureau-kosten van den inspecteur-generaal *f* 6000, tractementen en toelagen van de administratie van het magazijn van geneesmiddelen *f* 10,026; tractementen van de officieren van gezondheid *f* 41,000; tractementen en daggelden van de administratie bij het groot Rijks hospitaal *f* 9,900; kosten vallende op de verpleging van zieken, met uitzondering der tractementen en medikamenten *f* 67,500 aankoop of vernieuwing van voorwerpen tot lossing, meubelen, enz. *f* 2000, geneesmiddelen en chirurgicale behoeften *f* 78,098,50; onderhoud van kweekelingen tot paarden artsen op 's Rijks veeartsenij-school *f* 1825.

15°. Afd. *Vuur en licht in de wachten f* 40,000.

16°. Afd. *Scheeps- en wagenvrachten f* 51,000, als: scheepsvaarten en overvaartgelden *f* 45,000 en wagenvrachten *f* 6000.

17°. Afd. *Materieel der artillerie f* 424,000, als: het voltallig houden, mitsgaders het herstel en onderhoud van verschillende oorlogsbehoeften in de vestingen en magazijnen enz. *f* 243,260; het voltallig houden en onderhouden der draagbare vuur en blanke wapenen, van de verschillende korpsen der armée en schutterijen *f* 31,140; aankoop van diverse ammunitie *f* 64,100; het gieten van metalen van gesmolten geschut en andere metalen voorwerpen, enz. *f* [illegible]; het [illegible] van ijzeren geschut en ijzeren projectilen, enz. *f* [illegible]; diverse [illegible] bij de jaarlijksche exercitien *f* 35,000.

18°. Afd. *Materieel der genie f* [illegible], als: gewone jaarlijksche behoud en noodzakelijke herstellingen der fortificatie-werken *f* 365,000; bureau- en andere uitgaven van de ingenieurs in de vestingen *f* 11,800; verschillende voorwerpen bij de jaarlijksche exercitien der mineurs *f* 1600; tractementen en daggelden van fortificatie opzigters, sluiswachters enz. *f* 28,600.

19de Afd. *Verschillende uitgaven f* 46,200 als: defroijement van den ontvanger en kassier bij de directie der weduwe- en weezenkas voor officieren der landmagt, *f* 12,000; kosten tot verzekering en uitoefening van de eeredienst bij de militairen *f* 11,000. Voor het onderhoud, de vernieuwing en kompletering van kampementseffecte *f* 30,000; huur van gebouwen, exercitie-velden en loodsen *f* 15,000; jaarlijks fonds, toegestaan tot betaling van gratificatien, reisgelden, enz. aan militaire weduwen *f* 900, en voor het drukken en aanschaffen van militaire boekwerken *f* 1600.

— Gedurende de maand September jl. zijn door het kanaal van Voorne 200 zeeschepen gevaren, te weten: 106 te Hellevoetsluis binnengekomen en 94 uitgeloopen.

— Den 25 dezer is Z. M. oorlogscorvet, *Triton*, kapitein-luitenant *Edeling*, uit Texel naar Batavia vertrokken. Den 23 is in goeden staat Deal voorbij gezeild Z. M. oorlogsfregat, *Algiers*, kapitein-luitenant *Machielsen*, zich naar Batavia begevende.

— In de te Rotterdam op den 25 dezer gehoudene jaarvergadering der Nederlandsche Handelmaatschappij is alles tot de volgende prijzen verkocht; 23020 kranjangs van *f* 24¾ tot *f* 47¼, 181 kanassers van *f* 34½ tot *f* 59¼, 239 kisten van *f* 37 tot 42¾, en 266 matten van *f* 31¼ tot *f* 34½.

Ter Antwerpsche beurs van Zaturdag (28 *October*) waren de fondsen genoteerd: Belg. 101⅞; O. Met. 104¾; Sp. Arbitr. 17⅞; Diff. 6⅝; Nap. renten 92½; B. Tavel. 45½; Sicilie 90½; Rom. l. 100⅝; Certif. te Antw. 98; Braz. 66¾. — Wisselkoers op Amst. en Rott. ¼ pCt. pr.

Te Londen worden thans buitengewone toebereidselen gemaakt voor de plegtige ontvangst der jonge koningin, op den 9den November bij hare intrede in de stad, en voor het prachtige feestmaal, dat haar in de zaal van Guildhall zal worden aangeboden. De eigenaars en huurders van woningen op den weg gelegen, langs welken de koninklijke trein passeren moet, maken nu reeds speculatie op de beurzen der nieuwgierige Britten, om hen in de gelegenheid te stellen den optogt te zien voorbijtrekken. Van Charing-Cross naar Guildhall verschillen de huurprijzen van 5 sh. tot 5 ponden sterl. (omtrent 60 gulden). Geheele verdiepingen heeft men tot 50 p. st. toe verhuurd. Voor het gebruik der balkons in de omstreken van Temple-bar zijn ongehoorde prijzen gevraagd en aangeboden geworden. In de winkels van het Strand wordt voor eene plaats 5 sh., en wanneer men vlak voor de ramen wil staan, 1 p. st. betaald. In de city zijn sommige plaatsen nog hooger in prijs. Hoeveel aanvragen er aan de commissie van Guildhall, om toegangskaarten, gedaan zijn, zou moeijelijk zijn op te geven. Gezegde commissie heeft van haar kant niets verzuimd, om het feestmaal zoo prachtig mogelijk te maken. Men heeft, alleen voor de tafel van de koningin, een zeer kostbaar krystallen dessert-service aangekocht. Het middengedeelte daarvan rust op sierlijke vazen van antieken vorm; de rijkste kleuren zijn kunstmatig en zoodanig zamengevoegd, dat men door de weerkaatsing zou meenen een prachtig monument van uitgestrekten omvang te zien. Het zilverwerk en porcelein voor de tafel van de koningin is van eene zeldzame pracht; het wapen van Engeland en de koninklijke star zijn er kunstig op geëmailleerd; al deze kunststukken zijn engelsch maaksel. Voor het rijtuig van de koningin heeft men een nieuw soort van kussen uitgedacht, bekleed met rood damaste zijde, met bordnurselen en gouden franjen. Dit kussen is hoog van vorm en aldus gemaakt, om de talrijke menigte in de gelegenheid te stellen van H. M. beter te kunnen zien.

Nieuwste Fransche Letterkunde.

ROCH LE CORSAIRE, par *Ernest Fouinet*. 2 vol. LE VILLAGE *sous les sables*, *par la même*. 2. vol. LA FEMME DE QUARANTEANS, par *Charles de Bernard*.

Verslag gevende van deze drie romans der nieuwste Fransche letterkunde, kunnen wij zonder vooroordeel, onzen lof niet weigeren aan de twee voortbrengselen van *Ernest Fouinet*; wier zedelijke strekking en bearbeiding onmiskenbaar zijn. Voegelijk had *Roch le Corsaire* ook *Soufre-douleur* kunnen genoemd worden; het is toch de geschiedenis van een in overspel voortgebragt kind, hetwelk door den vergramden echtgenoot verstoolen word van alle liefdebetoon, en welks onschuld de straf moest dragen zijner misda-

dige moeder. In het verhaal keert echter die verlorene en schuldige echtgenoot terug van den verkeerden levensweg, en beet met berouw en hartzeer naar ziel en lichaam, dien wissel van een oogenblik. Vrouwen leeren hier, waarom zij soms zich en haar kroost blootstellen kunnen, wanneer zij aan verleiding gehoor geven, al is het dat de beleedigde echtgenoot juist geen *Roi le Corsaire* is. Niet minder aandoenlijk is *le village sous les eaux* of het geschiedverhaal van een dorpspastoor in een dorp aan zee gelegen, hetwelk bij het verwaaijen van het duinzand in stormweder overstelpt is. Er is zeer veel goeds in dat werk; een aandachtige lezer zal er nuttige wenken, voor het dagelijksche leven uit kunnen putten. — Van geheel anderen stempel is het medegedeelde van *Charles de Bernard*. Zijne *femme de quarante ans*, stelt eene vrouw voor, die in ontucht en overspel leefde, met medewerken van haar echtgenoot; die de gevoelige speelt telkens als een minnaar haar verlaat, die waant dat zij van zielsverdriet of krankzinnig worden of sterven zal, eene vrouw, al verder die ondanks haar veertig jaren, de jeugdige vrouw spelen wil, en lekt en lonkt tot dat zij bij elk verlies van eenen minnaar een jongeren en nog minder ervarenen weet in haar strikken te verwarren. Van opmerkingen ten goede is dit stukje geheel ontbloot. Als toegift wordt door denzelfden schrijver achter aan dit boekje gevoegd: *Un acte de vertu*, waarvan de slotsom is, dat de handelende persoon gelegenheid gehad hebbende om de vrouw van zijnen besten vriend te verleiden en te schenden, en geen gebruik gemaakt hebbende van een zwak oogenblik dier vrouw, uit gevoel van dankgevoel, daarover berouw gevoelt, en spijt heeft, het schandelijk vergrijp niet volvoert te hebben!! Voorwaar dergelijke verhalen zijn bijzonder dienstig, om het gevoel van vrouwenwaarde te verhoogen, het geloof als vrouwendeugd bij mannen te versterken, en vooral buitengemeen geschikt, om zedelijkheid en orde in eene maatschappij te helpen bewaren.

AFBRAND.

In den Engelschen *Globe* las men dezer dagen het volgende overzigt uit Londen: De stad Londen is zeker de grootste en rijkste stad van de wereld zij beslaat eene oppervlakte van 32 vierkante mijlen, met huizen van 2, tot 5 verdiepingen. In 1801 was hare bevolking 1,471,941 zielen. In 1834 voeren de haven van Londen binnen 3760 engelsche vaartuigen en 1280 vreemde. In 1828 waren er 2668 koopvaardijschepen ingeschreven, als aan ingezetenen der stad behoorende; hunne gezamenlijke equipagie bedroeg 32,780 matrozen. De kaaijen van Londen hebben eene uitgestrektheid van 22 acres, die der Indische kompagnie 31 acres, en van St. Catharina 24. Men rekent dat er meest altijd op de Theems 5000 vaartuigen en 3,00 schuiten liggen, door 12,000 schippers en knechts bevaren worden. Londen alleen betaalt een derde van de regten op deuren en vensters van Engeland. Men telt te Londen meer dan 10,000 winkels van sterken drank, waarvan het vierde deel slechts in het groot handelt. Men rekent dat er een jaar zou noodig zijn, om al de straten, pleinen en gapen, welker getal meer dan 10,000 bedraagt, te doorloopen.

De Burgemeester en Assessoren der Gemeente *Terheyden*, noodigen degenen uit, welke naar de vacante VELDWACHTERS-PLAATS dezer Gemeente willen inclineren, zich, voorzien van de vereischte Getuigschriften, te komen aanmelden, binnen 8 dagen, na dato dezer; het Jaarlijks Traktement bedraagt *f* 214.

TERHEYDEN, den 28 October 1837.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,
C. A. SEGERS,
Ter ordonnantie van denzelven,
De Secretaris,
C. ROMMEN.

UIT DE HAND TE KOOP:

Het Kasteel BOUVIGNE, te *Ginneken*, op een half uur afstand van Breda, zeer modern ingericht en uitmuntend gelegen in dezelfs visrijke Vijvers en met opgaande Boomen beplante Singels; met groeten Tuin, waarin vele exquise Vruchtboomen en twee Goudvisch-Vijvers; verder Timmanswoning, Koetshuis, Stalling, enz.; alsmede twee percelen WEILAND; alles dadelijk te aanvaarden. Nadere informatie te bekomen bij H. W. SCHAUKES, Secretaris der stad Breda.

DE AVONDBODE,

Algemeen Nieuwsblad voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten, Wetenschappen, enz.

Van dit nieuwe dagblad, hetwelk eerlang te Amsterdam zal worden uitgegeven, zijn de Listen van Inteekening, benevens het Proefblad en Prospectus op heden alhier verzonden en voor Heeren Postdirecteuren en Boekhandelaren in alle voornaame Steden en Plaatsen des Rijks verkrijgbaar gesteld.

AMSTERDAM, 27. October 1837.

BEKENDMAKING.

*** Bij W. P. VAN STOCKUM, Boekverkooper te *'s Gravenhage*, is van de pers gekomen en elom verzonden:

PACHTER MARTIJN EN ZIJN VADER, 1ste stukje.

INHOUD: Brief van *B. T. Lublink Weddik* aan den vertaler; — Brief in antwoord op denzelven; — Namen en titels; — De man, die mij benijdenswaardig scheen; — De verzameling van Schilderijen; — Iets over menschenkennis; — Over het vertrouwen; — De feestnacht bij maneschijn; — Breng geene slechte tijding, anders krijgt gij een slecht drinkgeld; — Over Hypochondrie en vrolijke gezigten; — enz. — *f* 1,50. *Met nog een of twee stukjes zal dit werkje compleet zijn.*

BE NEVEN, *oorspronkelijke bijdragen in verzen.* *f* 0,90.

*** Bij den Boekhandelaar C. A. VIEWEG, te *Nijmegen*, ziet het licht, en is tevens verkrijgbaar bij BROESE & COMP., te *Breda*, de *Eerste Aflevering* van een PRENTWERK, getiteld: *OUD-NEDERLAND in de, uit vroegere dagen, overgebleven Burgen en Kasteelen, geschetst en afgebeeld*, door Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA.

Zonder zich aan eenige bepaalde orde te binden, zal iedere Aflevering, behalve den tekst (die naar mate der voorhanden stoffe, nu eens meerder, dan eens minder uitgebreid zijn zal), drie Afbeeldingen bevatten van oude Gestichten of derzelver Bouwvallen, als nog in Oud-Nederland aanwezig, waartoe beurtelings al de Provincien des Rijks de stoffe zullen leveren.

Men zal, elke twee maanden, niet meer dan eene Aflevering het licht doen zien; zullende het den Inteekenaar vrij staan, om bij elke 12 Afleveringen (bij welke, als een voegzaam boekdeel uitmakende, Titel en Register gratis zullen worden geleverd), met het verder vervolgen van dit werk op te houden, mits hiervan den Uitgever, vóór het in het licht verschijnen van de 9de Aflevering van ieder Deel, schriftelijk en vrachtvrij kennis gevende.

Iedere aflevering zal voor de Inteekenaren, bij den Boekhandelaar, dien zij verkiezen aan, te wijzen, verkrijgbaar worden gesteld, tegen betaling van *f* 0,90 in gereeden gelde, bij drie Afleveringen te voldoen.

De Inteekening staat bij alle Boekhandelaren in Nederland, aan wien het Prospectus te gelijk met de eerste Aflevering verzonden is, open, tot den 30. November 1837.

Bij dezelfde Boekhandelaars zijn de, tot nu toe verschenen, ENGLISH ANNUALS AND ALBUMS FOR 1838, voor de billijkste prijzen te bekomen.

Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende

ENGELSCHE PRACHT-ALMANAKKEN

voorhanden;

THE BOOK OF GEMS, the modern poets and artists of Great Britain . . . . . » 18,50.

GAGE D'AMITIÉ, THE MIDLAND-COUNTIES TOURIST. Seventy-three views in the Counties of Derby, Chester, Leicester, Lincoln, Nottingham and Rutland . . . . . » 13,—.

FISHER'S DRAWING-ROOM SCRAP-BOOK, 1838, by L. E. L., with thirty-six plates; — handsomely bound . . *f* 13,—.

——— LANDSCAPE SOUVENIR. Views of cities and scenery in Italy, France and Switzerland; with forty-six plates; — handsomely bound . . . . . » 12,50.

——— ORIENTAL KEEPSAKE. Syria, the Holy Land, Asia minor, etc. Illustrated, in a series of views Drawn from nature, bij W. H. BARTLETT, WILLIAM PURSER, etc., with thirty-seven large Engravings; — handsomely bounds . . » 12,50.

——— JUVENILE SCRAP-BOOK, 1838, bij AGNES STRICKLAND and BERNARD BARTON, containing sixteen Engravings. *f* 8,—.

THE ORIENTAL ANNUAL, 1838; or, SCENES IN INDIA, by the Rev. HERARD CAMPER, B. D. with twenty-two engravings from Drawings bij WILLIAM DANIELL, R. A. . . . » 12,50.

JENNINGS'S LANDSCAPE ANNUAL for 1838, Spain and Morocco.

FORGET-ME-NOT, A CHRISTMAS, New-Year's and Birthday present.

FRIENDSHIP'S OFFERING, and Winter's Wreath.

Alle deze fraaije ANNUALS zijn met talrijke allerfraaijste GRAVURES verrijkt.

Bij bovengemelden zijn tevens voorhanden ECHTE ENGELSCHE BRIEFDOOZEN in differente soorten van ACKERMANS en anderen; dito voor Kinderen van *f* 2,— tot *f* 6,25; TEEKEN- en PASSER-DOOZEN, ACKERMANS en BROOKMANS POTLOODEN, voorts ECHT ENGELSCH TEEKEN- en POSTPAPIER, enz. enz.

Te Breda, bij BROESE EN OMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.